

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 cèntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 cèntims

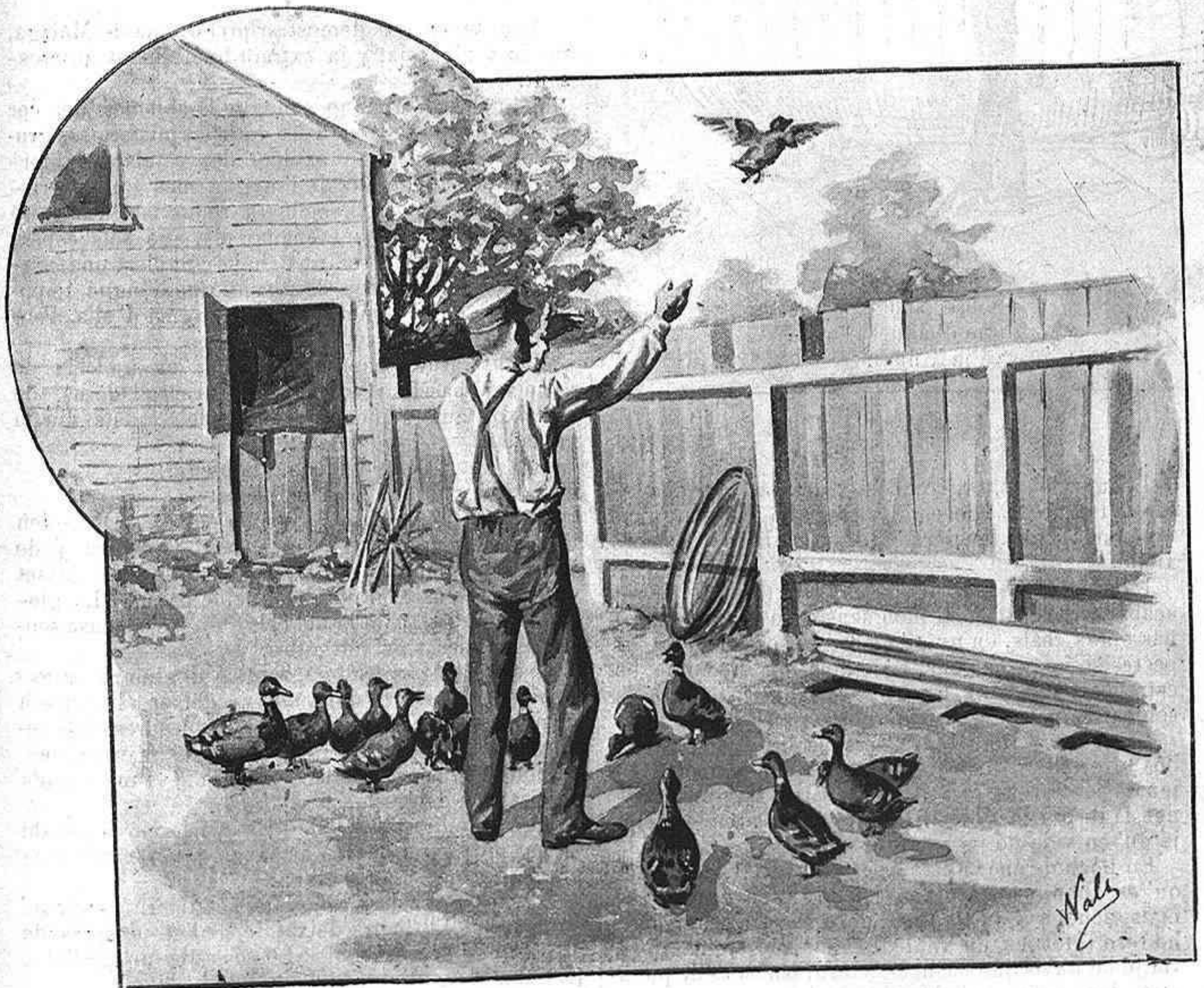
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre, Espanya, 3 pessetas,
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Extranger, 5

L' ISTIU AL CAMP

L' ànech *prodich*... ¿Tornará?...

FI DE TEMPORADA

—Arregla 'l tato,
pobre Nadal,
que d'aquesta auca
vé ja 'l final.

CRONICA

L'amor ho es tot, comedia y drama; *sarsuela* ab molta freqüencia; devegadas tragedia, y en algunas ocasions pessa lleugera y desatinada del género xich.

La present temporada de primavera no ha pogut acabar en lo teatro del mon sense presentarse algunas obras reals, en que l'amor, en sos diversos aspectes serios y cómichs, ho ompla tot. Fecunda en estrenos y novedats las mes variadas, ha sigut la senmana que acaba de transcorre.

La tragedia de Madrit versa sobre l'amor dels dos joves Clara Mena y Llorens Cava, 'ls quals vejentse contrariats per sas respectivas familias, prenen la resolució desesperada de unir-se en la mort, ja qu' en vida no 'ls ha sigut possible.

En lloch de anar á la vicaria ó al jutjat municipal qu' es ahont se despatxan los documents matrimoniales, acuden á una botiga de armer. Un revólver ho resolt tot: es un vehicul segur per empendre 'l viatge de nuvis que ha de ser etern: las balas de plom serán los confits de la lúgubre boda.

En lo moment culminant de la tragedia, quan ell empunyava l'arma y ella presentava 'l pit resolta á morir á mans de qui tant l'estimava, un y altre devían pensar:

—Ara veurán fins á quin punt ens idolatravam, els mónstruos que 'ns han estat obstruhint lo camí de la felicitat.

Y pochos moments després dos cadávres jeyan l'un al costat del altre sobre un bassal de sanch. En Llorens Cava després de acabar ab la vida de la seva enamorada s'havía suicidat. ¡Y dirán encare que ha terminat la era del romanticisme!

La tragedia ha tingut un epílech de gran espectacle: l'enterro dels dos amants. Fins morts y tot hi havia qui tractava de separarlos: las familias, la religió católica que nega la terra sagrada als suicidas. Pero junt als dos cossos amortallats, ficats á la caixa, colocats en los carruatjes fúnebres que havían de conduhirlos á distint cementiri, esclatá un quadro de vida, pintoresch, animat, exhuberant de passió. Lo poble de Madrit representat per cinch ó sis mil personas, entre las quals se destacava un gran número de cigarreras, s'oposá resoltament á la separació dels dos cadávres.

—Que 'ls enterrin junts!...—cridava la multitud, agafantse á las riendas dels caballs dels carruatjes fúnebres que anavan á tirar per diferent camí.

Y no hi hagué mes remey que cedir á la voluntat del poble, evitant aixís que s'armés una bullanga, tal vegada una revolució. ¿Qui es capás de contenir l'exaltació de una massa popular composta en sa inmensa majoria de donas que senten la repercussió dels estragos que en lo cor humá produheix la passió del amor?

Aquí tenen per demostrarho 'l drama de Málaga, tot just plantejat y ja extraordinariament interessant.

A qualsevol que no conegui 'ls abismes del cor semblants moltes vegadas á aquellas misteriosas grutas de diamantinas y espléndidas estalactitas, formadas pels degotalls de l'aygua mes pura y cristallina, tal vegada li semb'ará repugnant la passió de la dona fundament enamorada, que sols espera per casarse que 'l seu nuvi haja complert una condemna de disset anys de presidi que li sigué imposada per haver donat mort á un germá d'ella. Pero á mí no: ho confesso.

La literatura popular andalusa se nudreix de aqueixas passions exaltadas y avassalladoras, de aqueixos amors incommovibles, dels quals diu la cobla:

«El mío como la piedra:
donde la ponen se está.»

L'amor tot ho absolt y tot ho enjoya. ¿Qué volen dir per part de la dona disset anys d'espera y de tristesa? Y per part del home qué volen dir disset anys de reclusió en un abominable presidi? La gloria del amor es com la del cel, que no s'alcança sense haver passat pel purgatori.

L'ex-presidari trobará, á pesar del temps transcorregut la mateixa dona que va deixar al caure á mans de la justicia, immediatament després de la comissió del seu delicte. ¡Y com deu estimarlo aqueixa dona que sense vacilar accepta la seva má tacada ab la sanch del germá d'ella!

La nuvia dirá tal volta: —Estimarlo no haventhi de per mitj aquesta taca de sanch ¿quin mérit tindria?

Y esperarà ansiosa l'hora de acariciarli 'l séch qu' en lo turmell li haurá deixat lo grillet, després de disset anys de portarlo. ¡Lo séch de un grilló!... ¡La marca de un original anell de boda!

**

Pero no tot han de ser notas y accents trágichs y dramátichs. L' amor se converteix també en trapisondista. Y si anessim á mirar son mes las vegadas que riu que las que plora.

Regularment se fica en uns tráfechs, que n' hi ha per llogarhi cadiras.

Exemple; lo que acaba de succehir en la ciutat de Manresa si no menteixen los informes que han fet públichs alguns periódichs.

Ella, era una dona ayrosa, guapa, elegant, atractiva, de aquellas que fan dir á qualsevol al véurelas passar pel carrer: —¡Quín barco mes plé de gallardets!... Y ¡quín rumbo!... ¡Ay, ab quín gust m' hi embarcaría!

Quan li deyan aixó ella reya... y ab la mirada convidava á la franquesa. Un cop descapdelladas las primeras re accions, tot anava com un fil de seda. Pero no 's descuidava may de advertir qu' era casada. ¡Casadeta! Un nou atractiu. Y á continuació feya saber las horas en que 'l séu marit no era á casa. ¡Felicitat sobre felicitat!...

—Donchs á tal hora...

—Entesos.

Arribava 'l moment crítich, y quan lo *Tenorio* se disposava á cullir lo fruyt sabrós de sa atrevida conquista, ¡pataplám! se presentava 'l marit, creuhat de brassos en actitud terrible. Sonavan dugas exclamacions: lo marit tancava las portas, se treva un punyal de la cintura, y al crit de: —«¡Lladres de la méva honra! Me la pagaré!...», ella queya á sos péus ajonollada, implorant misericordia, y 'l Tenorio estampit en un recó tremolava com la fulla á l' arbre.

La escena de las recriminacions y las amenassas s' anava prolongant, fins que per tota solució del conflicte l' irritat marit s' avenia á acceptar com á calmant del agravi, lo rellotje, las alhajas, lo portamonedas, en una paraula, tots los objectes de valor que portava l' *adúltero*. Y un cop lo tenian plomat, li deixavan pendre 'l vol.

L' altre día caygué á la ratera un conquistador que 's dedicava á la cassa de las donas guapas sense disparar ab perdigons de plata, com s' acostuma. En lo moment de la sorpresa, res podia donar, perque res portava á sobre, ni una pesseta, ni cinch céntims.

En aquesta situació l' *irritat* marit sense abandonar lo punyal li posa un paper al davant, invitantlo á escriure al dictat un pagaré de cinch centas pessetas.

—Lo meu honor no 's satisfá á menos de cent duros!—deya adoptant una actitud digna que imposava. —¿Podrá pagarlos?

—De moment no... Pero á plassos de déu duros cada mes, tal vegada. Ja veurá: deixaré de fumar y de pendre café... Estalviaré aquesta suma dels méus mals gastos...

—Corrent... Donchs vaja escribint: «pagaderos en plazos mensuales de á 50 pessetas.»

La solució de l' aventura vá sobrevenir poch temps després ab la presencia del jutje en lo domicili conjugal. Lo Tenorio tronat acabava de denunciarli l' embolich, y 'l jutje 's presentava á ferse cárrech del pagaré y del reclam femella y del cassador mascle que ab tant éxit venian dedicantse á la cassa de capcigranys y á la pesca de llussos per *arrestre*.

Lo qu' ell dirá, desde que 's troba á la presó: —¡Es un escándol que á un home honrat y gelós del séu honor no li deixin guanyar la vida!...

P. DEL O.

PREPARATIUS

—Comensém á amanir la robeta, que 'l día del debut s' acosta.

CONSELLS D' AMICH

SONET

Quan busquis una dona per casarte,
procura sobre tot que siga rica;
y no 't fixis en si es lletja ni bonica,
ni en si ab ella la sogra has d' emportarte.
Tú mira que res tinga de faltarte;
y si ella te diners, aixó s' explica,
procura consolarla quan somica
perque de bon marit puga alabarte.
Y tú tranquil fas lo teu fet y callas,
disfrutant de la vida y no traballas
gastant alegrement son capital;
perque alló del amor y de ninetas,
y altrás cosas que 'ns diuhen els poetas,
no es res més que música celestial.

LLUÍS C. CALLICÓ.

ENTRADA D' ISTIU

—Vels'hi aquí un traje fresquíssim
y que 'm cau d' alló més bé.
¡Llástima que d' aquest modo
no hi pugui anar pél carré!

LA NIT DE SANT JOAN

—Agafas tres ous, y en el moment en que toca la primera batallada de las dotze de la nit, els tires dintre d' una copa d' aygua... y allí ho veurás tot.—

Ab aquestas instruccions, la Gracieta, que d' aixó no mes ne tenia una noticia vaga, se rodejá de tots los elements necessaris y esperá l' hora solemne ab l' ansietat qu' es de suposar.

¿Per qué no havia de volguer sapiguerlo el seu porvenir? Totas las demás companyeras de taller, cotillayres com ella y algunas mes jovas y tot, feyan l' operació dels tres ous. Y totas li asseguravan qu' era la proba que anava mes bé: ni 'ls escardots, ni las fabas, ni 'ls paperets cargolats... res donava un resultat tan segur é infalible.

¡Oh! Y 'ls cassos práctichs que li havían explicat... Una que va ferho y li va sortir un tocino, al poch temps va casarse ab un cansalader. A un' altra li va apareixe un barret vell, y 's va casar ab un colomista. A un' altra va sortirli una cosa com un trono... y 's va casar ab un cómich.

¡Quí sab lo que li sortiria á n' ella!... No hifeya res que no tingués relacions ab ningú, ni hagués rebut encare cap indirecta dels set ó vuyt joves que la saludavan. ¿Per ventura las prediccions de la nit de Sant Joan se fundan sobre 'l present? ¿No es ja cosa sapiguda que l' ull del destino allarga fins qui sab ahont y profundisa hasta 'ls anys mes remots?

La Gracieta colocá 'ls tres ous sobre la taula, omplí la copa d' aygua pura, s' assentá y esperá que toquessin las dotze.

Las onze... las onze y mitja... tres quarts de dotze... No mes hi faltavan quinze minuts. ¡Un quart mes, y 'l porvenir no tindria ja secrets per ella!... Dintre de quinze minuts podria llegir á través de l' aygua de la copa la página mes important de la seva vida futura.

¡Quinze minuts! ... ¡Qué tardavan á passar!... May havia trobat un quart tan llarch com aquell... ¿Qué hi veuria en la copa? ¿Espasas? ... ¿Diners?... ¿Una ploma?... ¿Un cornetí?...

La Gracieta coneixia un militar, un cambista, un escribent, un músich... Per forsa havia de sortirli alguna cosa d' aquellas.

De sopte 's posá seria y aixecá 'l cap com si ab un cordill interior li haguessin donat una estirada. Acabava d' assaltarla un dupte terrible.

¿Cóm ho havia de fer alló dels ous? L' afany d' enterársen depressa l' havia feta olvidar de preguntar los detalls de l' operació.

Tenia 'ls tres ous allí, á punt; tenia la copa preparada; pero, després ¿qué?... ¿Cóm anava lo demás?

Tirar els ous sencers al aygua, ni pensarho. ¿Quín resultat podrian donar? Cap... Nadarian, s' enfonzarian, pero res mes. No, d' aquell modo no podia ser. Induptablement havían de trencarse...

—¿Y un cop trencats?... ¿Qu' es lo que s' ha de tirar á la copa?—

Per una part, li semblava que li havían dit els tres rovells...

Per l' altra, creya que las claras...

Pensantho millor, s' inclinava á tirarli tot, claras y rovells...

Pero, no estantne segura ¿quí s' exposava á fer un disbarat?

El cor li batejava ab violencia, el cap comensava á donarli voltas...

¿Qué fer en mitj de semblants duptes?

—¿Si hi poso las claras, y han de ser los rovells?

¿Si hi poso 'ls rovells y han de ser las claras?

¿Si hi tiro únicament una de las dugas cosas, y han de ser totas dugas?

A LAS DOTZE EN PUNT

prengué una resolució, l'única que racionalment podria pendre.

—¡Qué hi farém!—digué ab resignació, mirantse 'ls ous intactes sobre la taula:— demá me 'ls menjaré per esmorzar.

Y tal com va dirho va ferho.

Al día següent las amigas de treball l'esperavan ja, plenas de curiositat riallera.

—¿Qué te 'n va sortir dels tres ous?

—Una truyta—respongué la Gracieta, llensant un suspir y casi espurnejantli 'ls ulls.

—¡Ah!—replicá una de las otras ab mol-

—Rosa de cent fullas,
dígam la veritat....
¿Es cert ó es mentida
lo qu' ell m' ha jurat?

¿Si las hi tiro totas dugas, y no mes se n' hi ha de posar una?....—

En vá concentrava 'ls seus recorts y procurava reconstituhir la conversa que al taller havia tingut ab las sevas amigas....

Las ideas se li anavan embrollant per moments; els conceptes, en lloch d' aclarírseli, se li confonían y enredavan mes y mes....

—¿S' hi han de tirar los rovells?....

¿S' hi han de posar las claras?....

¿S' hi ha de posar tot barrejat?....—

Era impossible!.... No 'n podria sortir!....

Tocaren batalladas.... ¡Las dotze! ¡L' hora sagramental! ¡El moment precís y misteriós en que 's descorra 'l vel del destino!....

—¿Han de ser los rovells?

¿Han de ser las claras?....—

Las dotze batalladas havían caygut una á una, y la Gracieta no s' havia encare decidit...

Quan l' eco de la darrera campanada s' hagué perdut en l' espay, la cotillayre 's doná per vensuda y

ta sinceritat:—¿sabs qué *resigna* aixó?.... Que 't casarás ab un fondista.

A. MARCH

AMOROSA

Sedent de tendres emocions
y puras sensacions,
enamorat, m' assento al teu davant;
y abismantne en la nit de tos ulls negres,
ab tos cabells jugant,
beso els teus llabis vermellenchs y alegres.

¡Quina corrent de sentiments,
llavors, vibrants, potents,
ens va del cor al cap, del cap al cor;
espargintse per nervis y per venas!
Es filla del amor.
¡Visca l' amor que 'ns vé á endolcir las penas!

¡Quin goig dins l' ànima sentím
al contacte sublim!

....
¿Eh, que bonich, ma vida, si durés
tan tendrament la febre d' estimarnos?
¿Si l' instint no vingués
ab la lley natural á destorbarnos?

¡O si al menos no 'ns déssin, com á cástich,
l' enervament y 'l fástich!

MAYET.

IPRUDENCIA, SENYORS!

Vaja, que tan mateix hi ha diaris ben tranquils.
Per grave que sigui la noticia que arriba als seus
oidos, sense mirar las conseqüencias que pot por-
tar, van, la donan als caixistas y,

—Compongui aixó!
Y 's quedan tan frescos.
¿Que la noticia conmov tots els fonaments
socials?
¿Que per mor d' ella pot haverhi desgracias?
¿Que mitj mon se 'n pot anar á rodar y l' altre
mitj també?...
Y á n' el diari ¿qué? ¿Qué se n' hi dona á n' ell
de tot aixó?

La qüestió es publicar la noticia, donarla primer
que ningú y produhir una sensació ben grossa.

Exemple:

Ultimament un diari ha fet públich, y alguns al-
tres ho han copiat, que «una persona, baix secret
de confessió, ha retornat una cullereta d' or robada
al palau real de Madrit en un dels banquetes donats
en temps de donya Isabel.»

¿Han vist may en la vida inconveniencia més
grave ni més estupenda? ¿Pot donar.e barreja més
espantosament inverosímil?

Confessió... cullereta d' or robada... banquet...
palau real....

La primera reflexió que 'l lector ha de ferse es
aquesta:

¡Cóm!... ¿Als banquetes dels
reys hi va gent capás de robar
culleretas... encare que sigan
d' or?

Que als tiberis del *Ninot* ó
de *Somorrostro*, ahont la con-
currencia no es gayre delicada,
s' hi extravihi de tant en
tant algun platot ó alguna for-
quilla, *santo y bueno*. ¡Son tan
confosas entre aquella societat
las ideas de lo teu y lo meu!...

Pero ¡que aixó passi als ban-
quetes que se celebren en los
alcássars reals, freqüentats
únicament per eminencias,
per gent blasonada, per re-
presentants de las aristocra-
cias de la sanch, del diner y
del talent!...

Es impossible, tan impossi-
ble, que casi estich tentat per
creure que la noticia la deu ha-
ver inventada 'l *New-York-
Herald* per favorir als mam-
bissos y perjudicar á Espa-
nya.

¿Desapareixer una cullereta
d' or en un banquet de pala-
cio!... ¡Fugin d' aquí!...

Y si encare aixó fos tot!...
Perque lo mes tremendo, deu
mil vegadas mes tremendo que
'l fet, es la forma, las circuns-
tancias en que se suposa reali-
sada la devolució de la culle-
reta.

Admetém, hipotéticament,
que la sustracció va efectuarse.

Un roba la cullera, se la
guarda y al cap de una tren-
tena d' anys li vé l' idea de
tornarla. ¿A qui? ¿En mans de
quí la posa?

D' un sacerdot, d' un con-
fessor, d' un individuo perteneixent á l' iglesia...

¿Qué vol dir aixó?... ¿Pot
manifestarse mes clarament

LA POESÍA DESENGANYADA;

Anánten ab la música... á un' altra part.

que l' *héroe* de la cullereta d' or es una persona de sentiments religiosos?....

¡Quina irreverencia, eh?

Ja veuen el diari que ha donat la noticia y 'ls que l' han copiada el flach servey que ab la seva lleugeresa han prestat á una pila de cosas.

La nova ha de ser falsa, forsosament falsa.... Aquí no hi ha hagnt tal banquet de palacio, ni tal cullereta sustreta, ni tal devolució, ni tals raves fregits....

Perque.... val á dirho, si tot aixó fos veritat y 'ls *Pares de familia* no havían d' enfadarse ¡quina serie de conseqüencias se 'n podria treure de la noticia!....

MATIAS BONAFÉ.

COMPARANSAS

A mon estimat amich Joseph Villaró Ylla

Deixant la part esencial
y las mil y mil bellas
que per goig del esperit
l' art de las musas ensenya,
vull probar á tot lo mon,
que conté sa forma métrica
una semblansa especial
ab sers que pel mon vegetan.

Es la viuda una elegia,
un romanso la coqueta,
redondilla la jamona
y octavilla la soltera:
oda la eminent artista
que no té ni una pesseta,
sátira lo mestre-titas
que als noys sense rahó pega,
terceto l' espavilat
que á un tonto marit capeja,
corranda 'l pobre caloyo,
y silva la burdellera.

Loa 'l qui viu de adular,
'l qui 's mort d' estimar, égloga
tema y glosa, l' estudiant,
vers lliure lo calavera,
estribillo tota sogra
y pareat el qui festeja

Jácara 'l perdonavidas,
el que pateix, un poema,
octavas reals los nobles
y aquells que 'ls diners manejan,
idili l' home felis
y anagrama qui té deutes.

Es epígrama 'l xismós,
madrigal, lo bon poeta,
y lo geperut, sonet
ab qua y també sens ella.

Los matrimonis felissos
á los consonants se semblan,
y per asonants aquells
que de haverho fet renegan;
quan l' amor á dos atrau
no falta la sinalefa,
y s' ou l' eeo d' un petó
si las dos vocals s' uneixen.

Son esdrújols los insípits,
papa moscas y babiecas,
y consonants reflectius
los quins menjan las cireras.

Ab aquesta pasta, en fi,
de noms, paraulas y lletras,
solen compondre los anys
imitant á l' art poética,
sainetes pera fer riure,
comedias per experiencia
y per fástich de tothom;
¡tragedias y més tragedias.

F. LEPORACE

JOAN

No sé si estar agrahit ó tenir mala voluntat al padrí que va tenir la bona ó mala idea de posarme Joan.

No pot haverhi nom que resulti mes vulgar que aquest. Lo dirse Joan, ja vol dir ésser un tros d' ase batejat, un sér destinat á ser l' escarni de tothom.

A tot arreu han trobat en un Joan lo prototipo de la estupidés, de la mansuetut ratllana en la boberia, de la paciència extremada de la tonteria.

En *Joan de la Carbassa gran* es lo beneyt, curt de gambals, que serveix de divertiment á la quitxalla.

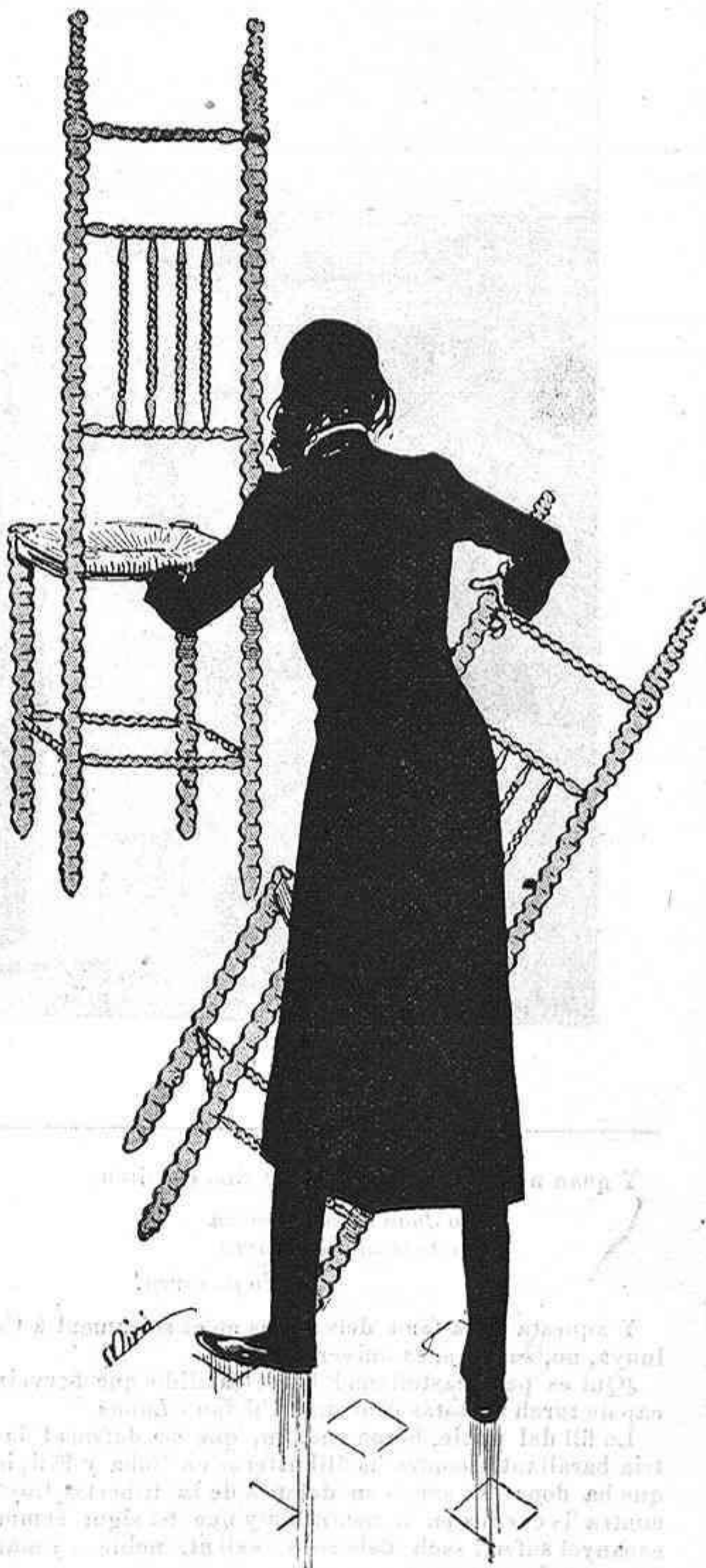
En *Joan Doneta* ha de ésser l' home afemiñat que darrera las faldillas va tot lo día, servintlas de fesme riure.

Un *bon Jan* es lo manso que sofreix ab paciència que á sa muller li surtin cada día cosins nous.

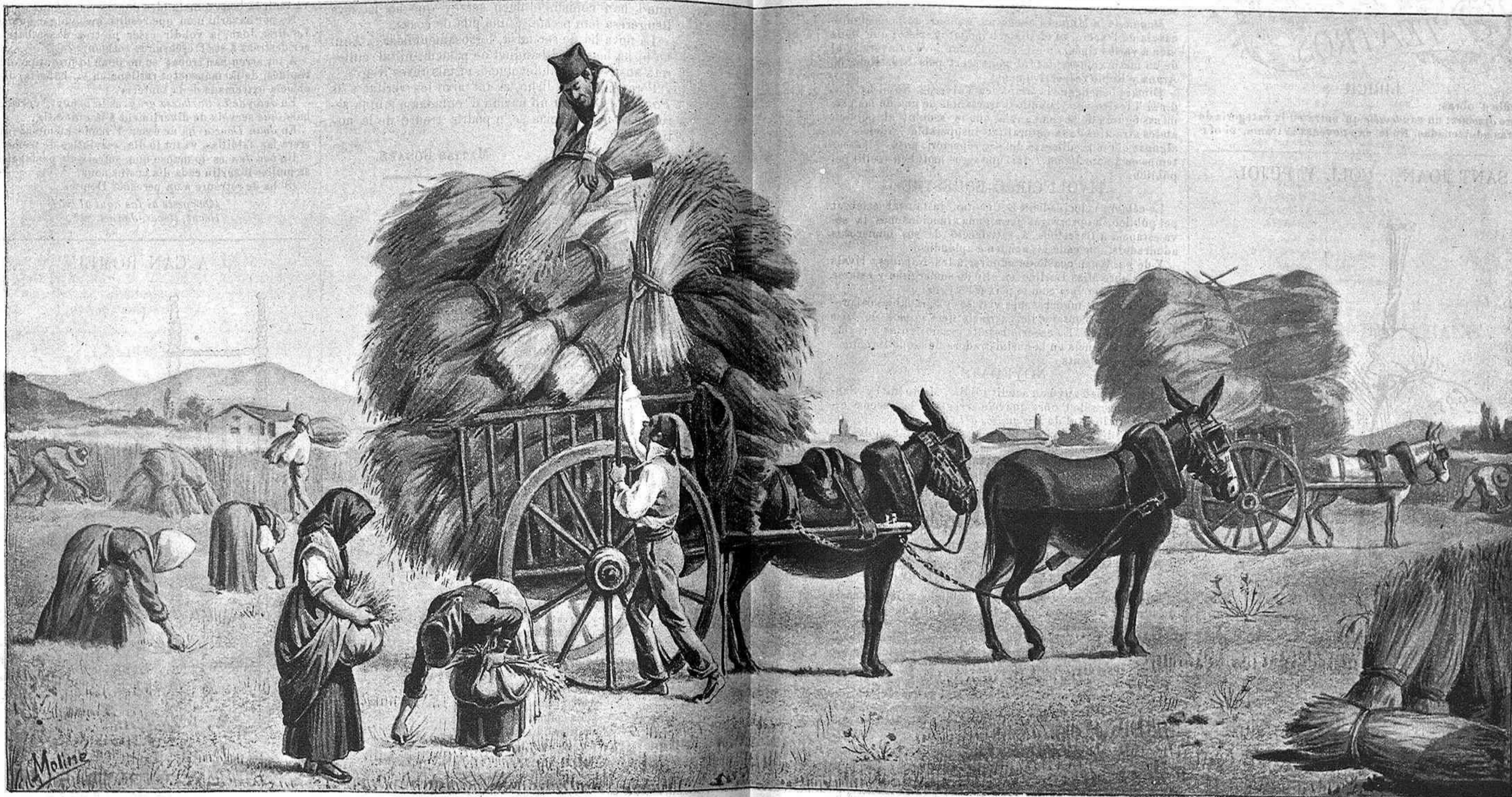
¿S' ha de retreure á un peresós? Donchs....

¿Què peste hi fas aquí al llit?
Llévat, llévat, Joanet, etc.

A CAN ROMEU

—Prenguin assiento, senyors, y repénjinshi tranquils, que aquets respaldos no desdiuhen.

Qui no pot segar, espigola

Y quan no es peresós es fart. Ó sino escoltéu:

*Lo Joan en sa samarra
portará una botifarra*

¡Ay lo panarra!

Y aquesta mala fama dels Joans no es solsament á Catalunya, no, senyors, es universal.

¿Qui es pels castellans l'home cándido que serveix de cap de turch en totas ocasions? Un *Juan Lanas*.

Lo fill del poble, héroe anónim, que ha defensat la patria barallantse contra 'ls filibusteros en Cuba y Filipinas, que ha donat sa sanch en defensa de la llibertat lluytant contra 'ls carlins en la península y que ha sigut sempre l'espanyol sufert, sach dels cops, valent, noble... y mártir. ¿Qui es? *Juan Soldado*.

L'home egoista es *Juan Palomo*, qu' ell s' ho guisa y ell s' ho menja, y fins d' un poll ne diuhen los gitanos castellans en son *caló* un *Juan de Garona*.

Roda 'l nostre nom pels carrers entre la quitxalla servint-

losi per jugar al *Janet Patufa*, que, com es sapigut, *treu lo gat de casa*, y fentlo fer de director en *Lo Jan petit com balla*.

Los francesos 'ns fan servir de modelo per la tristor y per l'alegría y aixís com aquí tenim en los menjadors las láminas del *Hijo pródigo*, allí hi tenen *Jean qui pleure et Jean qui rit*.

No sé per que sempre tothom ha tingut tanta serralla als Joans. Ja 'ns feyan passar quan eram xichs lo *Juanito* y 'l tal *Juanito* 'm costava pellissas.

Pero no tenim mes remey, quins ens dihem Joans, que pendre paciència y aguantar que diguin que 'Tons, Joans ó asas, n' hi ha per totas las casas.'

Sort tenim que un *Don Juan* al qual rendeixen tribut totas las literaturas, y es famós per tot lo mon, se cuida de que nostre nom caggiri 'l cervell de las donas totas,

*desde la princesa altiva
á la que pesca en ruin barca*

y exten la fama dels Joans desde los *palacios* ahont *subía* fins á las *cabañas* ahont *bajaba*.

Si no fos pe 'l *Tenorio* que 'ns coloca en bon lloch, los que portém lo nom de Joan, hauriam d' amagarnos en qualsevol recó de mon, ó cambiarnos lo nom per un altre més pòtich y expressiu.

Pau, per exemple.

JOAN DE LAS CANTIMPLAYNAS.

Per la copia

JEPH DE JESPU.

¡DEMANA COSAS DE MÉS BULTO!

Un rellotje d' or, de lley,
vas demanarme Remey;
un imperdible pel pit,
y un brassalet tot seguit;

y després del brassalet
uns botons y un collaret;
molt més tart un necesser
d' or, de plata ó bé d' acer;
d' hermosas flors un ramell
vas demanar'm y un anell;
y ab paraulas molt melosas
m' has demanat altrás cosas;
cosas que may t' hi donat.
¡Cá barret!... ¡Quín disbarat!...
¿No sabs per qué hermosa nena?
perque aixó no val la pena.
Y no 'm tiris cap regany
dihentme que soch tacany;
soch molt després, no ho ocultó...
¡demana cosas... de bulto!...
verbigracia... ¡cent milións...
d' abarrassadas y petons!!

AGULETA.

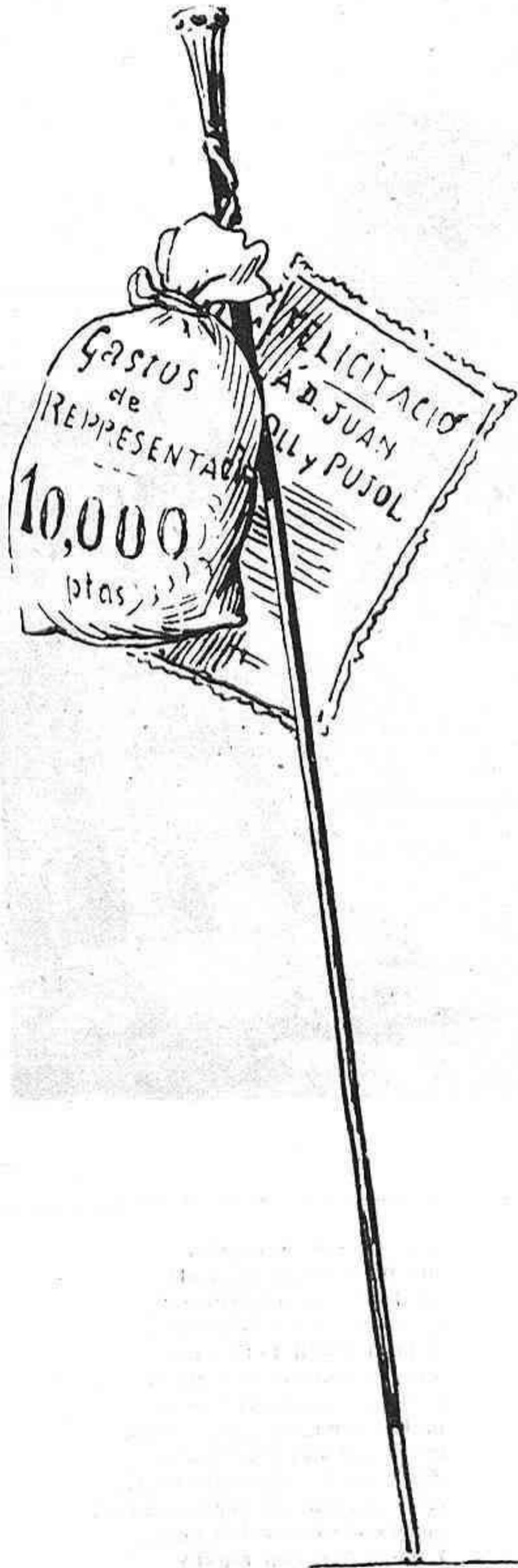

LIRICH

Desfile d' obras:

Pedro Jiménez: un vaudeville qu' entra en la categoria de las obras adotzenadas. No te cap novedat la trama, ni ofe-

SANT JOAN... COLL Y PUJOL

Podrá ser prosáyca,
pero ¡Déu n' hi dó!....

Es una *bonica*
felicitación.

reixen consistencia 'ls personatjes. Lo únich que la distingeix es lo diálech qu' está plagat de xistes procedents de las salinas de 'n Perrin y en Palacios. La execució esmerada, contribuhint en part principal al bon éxit de la representació.

Magda de 'n Miquel Echegaray, á pesar de la insignificancia de l' acció, te un diálech mogut y xistós que dona vida á varios tipos, en especial el de un jove calavera y al de un metje representats ab molt acert pels Srs. Ruiz de Arana y Rubio respectivament.

Dimars benefici de la simpática Valverde. No hi ha que dir si 'l teatro estaria animat tractantse de una de las primeras figuras de la companyia, que te seduhit al públich ab los atractius de sa naturalitat insuperable. Además de algunas obras predilectas del séu repertori, posá 'l passatemp en 1 acte *Mamá Trini*, que siguié molt ben acullit pel públich.

TIVOLI CIRCO-EQUESTRE

Lo célebre velocipedista Boller, tan justament celebrat pel públich, ha prorrogat per algunas funcions mes la séva estancia á Barcelona, á satisfacció de sos numerosos admiradors, que cada nit acuden á aplaudirlo.

Y de pas tenen ocasió de admirar á las *Náyades*, rivals de la célebre Miss Lurline en alló de sumergirse y estarse dintre del *aquarium* com lo peix á l' aygua.

Pero entre 'ls números mes vistosos y agradables del programa deuen contarse los exercicis dels gossos de Miss Cecilia de Haay. La caceria resulta graciosísima y revela una gran paciencia en la ensinistradora de aquells animallets tan inteligentes

NOVEDATS

Al teatro alemany han acudit los Srs. Mario (fill) y Santoval en busca de l' obra que han arreglat á la escena espanyola ab lo títol de *Los gansos del Capitolio*.

La comedia es graciosa, te escenas de conjunt molt ben trassadas y está garbosament escrita. No es extrany per consegüent qu' exciti á cada instant las riallas del públich, proporcionantli un rato agradabilísim.

Tots los actors se distingeixen en la seva interpretació en especial lo Sr. Mario que presenta un tipo de catedrático autor de tragedias y la Srta. Suárez qu' en lo paper de Paulina revela sas inmillorables qualitats de dameta ingénua. La Nieves Suárez es avuy una de las millors actrius que posseheix la escena castellana.

CATALUNYA

En dos solas representacions lo públich ha tingut ocasió de admirar á una nena qu' es una maravella de precocitat y de intuició artistica.

María de la Esperansa, que ab aquest nom l' han donada á coneixer, es realment una *esperansa* del art lirich. Sa veu no está encare prou desarrollada; pero aixís y tot embesteix tant lo rondó de la *Lucia* com el de la *Sonámbula*, ab un art, ab una seguretat, ab una riquesa de gradacions, que no 's pot desitjar mes. Lo públich la colmá de merescuts aplausos. Aucellet que al sortir del niu canta tant bé ¿qué farà quan voli pel séu compte?

* * *

No haventnos sigut possible assistir al estreno de la nova sarsueleta *El fantasma de la esquina*, lletra de 'n Jackson Cortés y en Jackson Veyán y música del mestre Rubio. Parlarém d' ella en nostra próxima revista.

GRAN-VIA

El capitán Fracassa es una opereta bufa que feya uns vuit anys no s' havia posat en escena á Barcelona. Reuneix condicions sobradas per agradar en especial quan conta ab la interpretació de artistas tan experis é inteligentes com las germanas Tani, la Srta. Coliva y en especial lo senyor Grossi.

La incansable Saroglia ha representat un *Rigoletto* molt aplaudit, y la secció cómica de la companyia atrau al teatro una concurrencia extraordinaria cada nit que posa en escena la celebrada opereta *Don Pedro dei Medina*.

NOU RETIRO.—JARDI ESPANYOL

Continúan nudrintse de las obras més celebradas del género xich, figurant en los programas las més aplaudidas entre las que han sigut estrenadas durant l' última temporada de hivern.

En lo *Jardi Espanyol* ha debutat la celebrada tiple Srta. Gómez, la qual conserva las escelents condicions que ha tingut ocasió de aplaudir tantas vegadas lo públich barceloní.

NIT DE SANT JOAN

—No 'l vessi, que aquesta nit diu que aixó porta mala estrugancia.

CONCERT

En lo concert donat per la Societat *Euterpe* 'l dematí del dia de *Corpus* s'estrená una pessa coral ab acompanyament d'orquestra, música del eminent mestre Goula (pare), letra del conegut escriptor don Conrat Roure.

Vesprada d'istiu, que aixís se titula l'obra estrenada, es una composició descriptiva de sabor popular y verdaderament catalá. Els passatjes sinfónicos que precedeixen á la part coral acreditan una vegada més el *savoir faire* del Mestre Goula y proban que la seva inspiració sab volar alt. En el coro propiament dit sobressurt una cansoneta infantil, en la qual la musa del poeta y l'estre del músich se fonen y compenentran d'un modo admirable. Aquell «*mare la mare, canta un xiquet, mare la mare, fesme un petó...*» es literariament un poema, musicalment una joia. Pocas vegadas s'haurá sentit una melodia més tendra ni més intensament conmovedora.

Vesprada d'istiu vé á reforsar vigorosament el repertori d'*Euterpe*. El mestre Goula ha prestat un gran servey á la institució coral y anyadit una fulla més á sa sempre verdjant corona de gloria.

El dia del estreno la concurrencia que omplia 'l local tributá á *Vesprada d'istiu* un entusiasta aplauso.

Pot l'ilustre Goula anyadir el nostre vot al de la majoria

N. N. N.

SEGONAS NUPCIAS

En lo castell de La Bleda
avuy tot respira goig.
Se casa en segonas nupcias
lo comte don Salvador
ab una noya hermosissima

y jove, de quinze agosts.
En l'oratori del comte
s'ha celebrat la funció
acompanyantlos al acte
lo marqués del Papiol;
la comtesa de La Munia,
senyors feudals de Porroig
de Moja y de Las Cabanyas;
lo baró de Monistrol,
y molts altres personas
que ara no recordo 'ls noms,

Passo per alt lo tiberi
com també las recepcions
per ser cosa molt pesada
y no amohiná al lector
Sols diré que á mitja tarde
los concurrents poch á poch
se despedian dels nuvis
deixantlos en pau y sols.

Aixís que solets se troban
se 'n van dalt al mirador
á respirar una estona
l'airet vivificador.
Allá parlan y sospiran

EL SANT JOAN DE 'N MAÑÉ

—¿No puch saltar la foguera?
Saltaré la llumanera.

y jugan com dos coloms,
tant, que ni quasi s' adonan
que 'l día se 'ls ha fet fosch.
Estant d' aquesta manera
van senti un soroll molt fort
que 'ls despertá d' aquell somni
que disfrutavan los dos.

Lo comte mira frenétich
'hont ha sentit tal remor
y veu á un nombrós exércit
que va pujant poch á poch
ab moltes atxas encesas
y sonant trompas y corns.
—Será el rey que va de cassa?
(diu entre si 'l comte)—¡Oh! No.
Entre las atxas encesas
jo veuria poch ó molt
lluhir las blondas y encaixos
dels séus vestits bordats d' or....

¿Si será que 'n nostre regne
s' ha armat la revolució
y farán á la noblesa
com al ast se fa un capó?....

¡Ay! aquests dúptes me matan
y 'm posan molt neguitós....
¿A tal hora aquí un exércit?
No hi vindrá per res de bo....
Es precis que adopti promte
algunas disposicions....

Aixís que á cridar anava
al séu servey numerós
s' adoná que ja 'l tenia
al séu detrás mort de por.

—¿Sabeu lo que significa
tant estrambótiach soroll?
—pregunta 'l comte á sos súbdits
y aquets li contestan:—No.
—Donchs depressa, sens tardansa
cap al fossó baixen tots,
y aixís que d' una descarga
sentíu lo primer ressó,

LA VERBENA

Un que ha perdut la nit... dormint.

descolleu totas las gafas
que sostenen nostre pont
llevadís, els que hi haurán sobre
anirán de tomballons
á trobar la sepultura
en las ayguas del riu Foix.
—Alto,—una veu coneguda
diu, posantse al mitj de tots.
(Era un patje que allí entrava
y sentía 'ls últims mots.)
—Aneu á fé una desgracia
als inofensius minyóns
de tota aquesta comarca
—¿Que venen á fé aquí, donchs?
—Sabent que vosté era viudo
y avuy s' ha casat de nou,
empertantsen las calderas
galledas vellas, trompóns
y tota la requincalla
que han trobat vora del foch
de las llars de casa séva
van pujant hasta aquest lloch
pera fer á sa excelencia
uns colossals esquellots.

FÉLIX CANA.

L' altre día van explotar dos ó tres tapas de ferro
corresponents á las conduccions de la electricitat,
anant á parar dos metros enlayre y aixecant algu-
nas llambordas del empedrat.

Aquests adelantos moderns son una delicia, sobre
tot quan s' estableixen ab la perfecció ab que, se-
góns se veu, s' ha fet á Barcelona.

Ja cal, donchs, que 'ns preparém á veure cada día
novas sorpresas.

**

Un partidari acérrim de tots els adelantos, l' altre
día m' ho deya:

—Encare que las tapas de la electricitat de tant
en tant s' aixequin, no hi ha qu' espantarse; molt al
contrari. Aquests accidents son ensaigs de un nou
invent, que, ben explotat, pot produhir una gran
ventatja. Las tapas aqueixas se convertirán en as-
censors eléctrichs automátichs. Aixís cada vehí al
anarse'n á casa posará 'ls peus sobre una tapa, y
aquesta 'l tirarà enlayre. Al passar per davant del
séu pis no tindrà mes que agafarse als ferros del
balcó y entrar per allí. Sempre s' haurá estalviat la
fatiga de pujar l' escala.

Días enrera, 'l *Diluvi* abogava ab gran calor per-
que l' Ajuntament en lloch d' entretenirse ab la plas-
sa de Catalunya 's dediqui á la urbanisació de la
Plassa de la Pau, ab totas las sevas conseqüencias.

Las conseqüencias anheladas per D.ª Salvadora,
son las següents:

«Hay que tener en cuenta que una vez abierta al
público la nueva Aduana, el movimiento de la Pla-
za de la Paz aumentará de una manera extraordina-
ria, porque será el centro del barrio comercial que
indudablemente se creará en aquel punto, movi-
miento que dará por resultado el derribo de Atara-
zanas y la reforma de la barriada comprendida
entre el Paseo de Colón y la Calle del Conde del
Asalto.»

Es á dir: la reforma del carrer del Mitj-día, ahont
radica la famosa casa de dormir de D. Joseph La-
ribal.

Per lo tant ja ho saben los Srs. del Ajuntament:

EL FAMÓS ARCH

—Home, senyor Falqués, ¿per qué no 'l porta á la plassa de Catalunya per ferne un monument á n' en Nadal?

déixinse de Plassas de Catalunya y dedíquense á la Plassa de la Pau... si es que volen fer la pau ab *El Diluvi*.

Es un escándol lo que passa ab alguns individuos de la policia que perque van vestits de uaa manera diferent del resto de las personas, ja 's figuran que tot els ha de ser permés.

Exemple: la detenció brusca de un jove en lo carrer del Bisbe pel delicte de voler passar per allí molt avants de la sortida de la professó de Corpus y sa conducció al govern civil ab barreja de insults y de mals modos. Per fortuna allí siguié conegut y 'l deixaren anar sense altres conseqüencias.

Ara supósinse que 'l jove atropellat hagués sigut un metje, en lo moment de dirigirse á prestar los séus ausilis á un malalt de cuydado. Supósinse que 'l malalt privat de la oportuna assistencia s' hagués agravat ó hagués mort. ¿Qui sería 'l responsable de aquesta desgracia?

Aquestas suposicions molt verossimils y fundadas bastan y sobran pera demostrar las contingencias á qu' estém exposats á Barcelona, en época de

professóns y dada la tarifa dels polissóns que avuy s' estilan.

Los matuters de Málaga traballan fí; pero al últim no hi ha finura que hi valgui.

Nada menos que ab una burra que portava postissa una panxa de llauna 's feya 'l matute de petróleo. La trampa va ser descuberta.

¡Quína llástima que no envihin aquest artefacte á la Exposició de Industrias novas, instalada actualment en lo palau de Bellas Arts del Parch!

Las panxas de burra postissas per entrar matute constituhirían una mostra de las grans iniciativas industrials que s' han desarrollat á Espanya al amparo dels governs conservadors.

Al jubileu de la reyna Victoria que en la actualitat s' está celebrant á Londres, diuhen los telegramas que hi ha assistit la friolera de dos milións y mitj de forasters.

Problema aritmétich: —¿Dos milións y mitj de inglesos anant á una festa, cuántas monas representan?

Diu un periódich que la partida de mantas fabricadas á Tarrassa per encàrrech del govern, no han sigut admesas per aquest *per falta de dilatació*.

Es á dir: que no s' *allargavan* prou.

Ey, las mantas... ara no 's figurin que 'ls que no s' *allargavan* prou eran los fabricants.

Cosas que va veure *El Noticiero* á la professó de Corpus.

Los gegants y 'ls *Xiquets de Valls* al principi, y l' arcalde al final darrera de la Custodia portant un pendó del qual eran cordonistas lo Capitá general y l' Gobernador Civil.

No 's poden dir mes disbarats en menos paraulas.

Una professó aixís no mes se pot veure desde 'l subterrani de la imprenta del Carrer de Lauría.

**

Cosas que hi va veure *La Renaixensa*:

«Al passar (pel carrer de la Princesa) las escolanías y las creus ab los cirials, algúns aristócratas situats en primers pisos s' entretenían en tirar cén-tims als escoláns sembrant la confusió en las renglas y fent que anessin per terra alguns cirials y casi casi alguna creu.»

Es molt trist que 'ls escoláns, á pesar de la cató-lica educació que reben, encare no senten trincar una moneda sobre l' empedrat ja perdin l' *oremus*.

*

¿Y nosaltres volen saber que hi varem veure?

Molta ostentació, molt poca religiositat: un conjunt de noyas macas y unas miradas entre ells y ellas capassas d' encendre 'ls ventalls de palla ab que 'ls concurrents á la professó haguessen tractat de apagarlas.

Una frasse de un jove, que vá á la cassa de una noya ab un bon dot:

—Mira la Mercé—varen dirli—que ginesta li han tirat al damunt.

—Noy, no me 'n parlis—va respondre—no mes per la *ginesta* m' hi casaria.

Ara si qu' es veritat. Per últim ha mort lo famós abat Kneipp, inventor del popular sistema de curar totas las malalties per medi de l' aygua.

Un octogenari aficionat impertérrit al aixarop de pámpol, deya:

—Si en lloch de ser partidari de l' aygua, hagués sigut partidari del ví, á horas d' ara potser encare sería viu!

Barnato, 'l rey del Or, que assombrava al mon ab la séva inmensa fortuna adquirida en la explotació de las minas del Transvaal, ha mort, ó millor dit s' ha suicidat.

Havía sigut clown, alegre y divertit com ell sol. Durant molt temps feya riure al públich ab las sévas extravagancias, y 'ls diners guanyats en lo Circo vá esmersarlos en accions mineras y en l' adquisició de terrenos, qual explotació arribá á proporcionarli una fortuna (cuydado á caure) de 400.000,000 de franchs.

En sos últims temps n' havia perdut cosa de la meytat. ¡Pobret! No li quedavan més que 40 milions de duros y 'l neguit el corsecava.

Fent un viatge desde l' Africa á Europa, en un moment de neguit, va tirarse de cap á mar. Hi ha passions que ni tota l' aygua del Atlántich es bastant per extingirlas.

Gatada per gatada, sempre resultan mes agradables las que feya com á pallasso, que no l' última que va realisar com á millionari.

La Comissió d' Ensanxe tracta de modificar los jardins de la Plassa de Tetuán, trayentlos del mitj perque troba que *quitan* la visualitat.

Si aixó sigués cert preguntariam: —¿Cóm s' explica que 'ls facultatius no s' adonguessin de aixó quan varen construhirlos?

L' Ajuntament de Barcelona 's passa la vida aixís: fent y desfent; teixint y desteixint. Avuy se treu lo que 'l día anterior va posarse, pera tornarli á posar l' endemá passat.

Per lo vist, la Comissió d' Ensanxe no sab que ferse dels quartos, y 'ls emplea arreglant y des- arreglant jardins.

Es á dir menjant olivas... ó millor dit fent menjar Sr. *Oliva*.

Espigolo en una revista estrangera la curiosa anecdota següent;

«Un curandero havia fet unas píldoras y las aplicava indistintament pera tota classe de malalties.

Un día un pagés va perdre 'l ruch y va dir al curandero si li daría un bon remey pera ferli trobar.

—Prou—digué 'l *cúralo todo*.—Preneu sis píldoras de las mévas y tireu carretera amunt sense deturarvos.

Al cap de un rato 'l pagés sentía un fort cargolament de tripas y obligat á alleugerirse de aquell pés s' interná en un canyar, quan ¡oh sorpresa! á poca distancia del punt aquell vejé al séu ruch qu' estava pasturant tranquilament.

Desde llavors se convertí en lo partidari mes entussiasta del curandero.

—Miréu si son bonas las sévas píldoras, que hasta serveixen pera fer trobar los ruchs que 's perden.

Un cassador l' altre día en ple café s' alabava de que guatllas y perdius cada any á mils las matava.

Alguns la contra li feyan, y ell vinga escandalisar: y l' amo digué:—*Las guatllas* no 's venen aquí á contar.

LLAMINER.

—En Pep fá dos ó tres días m' enmatllevava diners: se veu que la balla magre y que no graneja gens. —Cóm pot ser que no *graneji* siguent d' ofici graner?

J. SANTAMARÍA VINYALS.

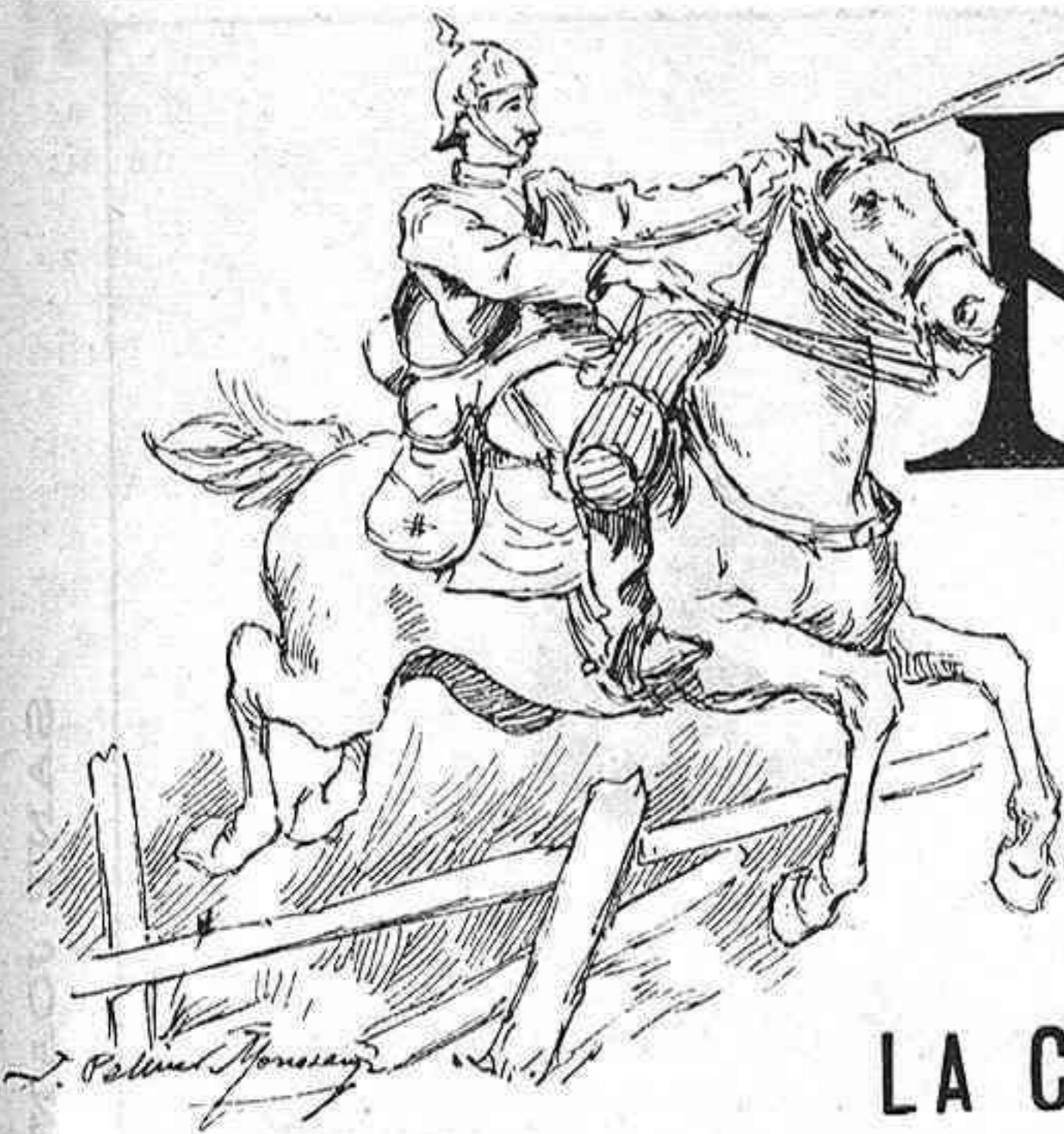
Un día «Animal»—va dí al séu marit la Raimunda, y ell vá donarli una tunda, que sentintho son vehí D. Fautino Camallarga (que habita en lo pis de dalt) digué:—Ell será l' animal; pero ella porta la carga.

FÉLIX CANA.

Antoni Lopez, editor, Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor, Asalto, 63.—Barcelona.

ANTONI LOPEZ, Editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona, Correu: Apartat número 2.

NOVEDADES LITERARIAS

Annuncis

NUESTROS MILITARES

POR **FRADERA**

ALBUM AL CROMO. Ptas. 1'50.

FELIPE TRIGO

LA CAMPAÑA DE FILIPINAS

(IMPRESIONES DE UN SOLDADO)

El general Blanco y la insurrección

Precio Ptas. 1'50.

MANUEL REINA

RAYO DE SOL

POEMA Y OTRAS COMPOSICIONES
Precio 1 peseta.

LUCHA DE IDEALES

Morriones, Sotanas y Boinas

NOVELA ORIGINAL POR Francisco Utrilla y Calvo.—Un tomo 8.º Ptas. 3.

LOS PROBLEMAS DEL TRABAJO Y EL SOCIALISMO

por D. Manuel Gil Mestre.—Un tomo 8.º Ptas. 1.

MISERICORDIA

POR **BENITO PEREZ GALDÓS**
Un tomo 8.º Ptas. 3.

«LA ESQUELLA DE LA TORRATXA»

BARCELONA Á LA VISTA

El cuaderno 11.º ha sido un éxito
Sus 16 vistas de los **ALREDEDORES** son 16 panoramas admirables
En venta: Cuadernos 1.º, 2.º, 3.º, 4.º, 5.º, 6.º, 7.º, 8.º, 9.º, 10.º y 11.º ■ 30 cént. Provincias: 35
EN PRENSA: Cuaderno 12.º, **ALREDEDORES**, último de **BARCELONA A LA VISTA**

TAPAS

Está ultimándose la confección de las tapas para la encuadernación del Album. Rogamos á nuestros favorecedores que se fijen en este aviso, para que no se dejen sorprender por alguien que tal vez trate de aprovecharse de la popularidad de **BARCELONA Á LA VISTA**. Nuestras tapas serán hechas exprefesso y de riqueza insuperable.

TAPAS

AVÍS. LA SENYORA DE TOTHOM

Sortirà aviat

C. GUMA

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l'import en libransas del Giro Mútuo, ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravíos, no remetent además 1 ral pel certificat. Als corresponsals de la casa, se 'ls otorgan rebaixas.

—Aixó es claríssim, senyoreta... ¿Ven?... Casament immediat ab un de caballeria.